

Лариса МАРЧУК

Львівський «Корсар» проклав дорогу в майбутнє... життєдайне

У Львівському національному академічному театрі опери і балету імені Соломії Крушельницької відбулася подія, яка відкрила завісу в новітній грандіозний за своїм масштабом, удосконалений і витончений балет майбутнього. Нею стала прем'єра балету «Корсар». Нічого схожого у Львові ніхто ніколи не бачив, не переживав. Адже новий час пропонує шукати нові форми й методи вираження найвищих регістрів людського духу.

«Львівська балетна трупа – це єдина родина»

– так вважає її художній керівник, заслужений артист України Ігор ХРАМОВ:

– Бо якби цього не було, ми не змогли б поставити «Корсар» у новій редакції. Цій події передували роки наполегливої праці, протягом яких ми створили цілу низку балетів, що з успіхом ідуть на нашій сцені, – «Лебедине озеро», «Лілея», «Есмеральда», «Створення світу». Це золотий фонд театру. До 135-річчя від дня народження патронеси нашого театру Соломії Крушельницької поставили балет «Повернення Баттерфляй» М. Скорика з використанням музики Д. Пуччіні (у виставі йдеться про творче життя великої оперної співачки). Вражає нетрадиційне рішення декорації для вистави, зроблених головним сценографом театру, народним художником України Тадеєм Риндзаком. Глядач сидить у театрі й дивиться на сцену, де, як у дзеркалі, відбивається інтер'єр цього ж театру. В такий спосіб твориться атмосфера «театру в театрі», а між ними артисти й глядачі, як одне ціле.

– Справді, вистава має добрі відгуки глядачів. Мені довелося приймати у Львові своїх колег із Мінська та Києва й вони були приємно вражені гідним рівнем львівського балету. Адже люди, які не дуже часто бувають у нашому місті, можуть порівняти, яким тут був балет 10 років тому і яким є ни-

ні. Ці зміни значущі навіть для львівського глядача, котрий останнім часом почав надавати перевагу балетним виставам у цьому театрі. Адже вони стали виразнішими, лаконічнішими, тишає око художнім оформленням, багатими костюмами, а також помітно скоротилися за тривалістю – одна-дві дії. І це зрозуміло, бо час швидкоплинний – трапляється так, що впродовж одного дня людям хочеться і балет подивитися, і проблеми свої розв'язати...

– І все-таки ми, артисти, прагнемо, щоб у театрі глядач забував про свої житейські поневіряння хоча б на короткий час. Якщо ж нам не вдається цього добитися й у залі час від часу лунають дзвінки мобільних телефонів і тривають розмови, то мені здається, що ми погано танцюємо, – переконаний художній керівник львівської балетної трупи І. Храмов. – Наш колектив інтернаціональний. І я, як менеджер, добирав здібних артистів скрізь, де можна. Всіх нас об'єднує робота і єдине чесне ставлення до свого фаху, бо кожен знає, що вік у балеті короткий – за 20 років на сцені ти маєш досягти своєї вершини й реалізуватись як артист. А тому треба викладатися щомиті й «халтура» тут не проходить – цього слова в балеті не знають. Недаремно ж працю артиста балету прирівнюють за рівнем виснажливості до праці шахтаря. У свої 47 років я ще танцюю і виконую партії. Це дає мені право утримувати наш балет на належному рівні, бо власний приклад, як відомо, найпереконливіший, особливо для тих, хто починає працювати в балеті.

Балет поставила «душа танцю» з Москви

– Ігор Валерійовичу, яка вистава була для вас знаковою, помітно змінила, внесла хвилю того нового, що дало заряд творчості для подальшого розвитку балетної трупи?

– Чотири роки тому ми поставили балет «Дон Кіхот». Він викликав фурор у глядачів. Усі були переконані, що танцюють артисти з Москви. А ми розводили руками – ні, це львівська трупа досягла такої майстерності виконання. І заслуга в цьому постановника-хореографа, її, заслужену артистку Росії Юліану Малхасянц, ми запросили до Львова. Вона відзначена титулом «Зірка характерного танцю», лауреат премії «Душа танцю». Вона чудовий педагог, балетмейстер, доцент, завідувачка кафедри хореографії Інституту сучасного мистецтва. Нам з нею особливо щастить. Вдала постановка «Дон Кіхота» має успіх усі ці роки. Для нас Юліана Малхасянц, наче невичерпний скарб, вона щедро ділиться своїм умінням і допомагає збагачуватись і реалізувати задумане. Своєю самовідданою працею вона піднесла львівський балет на якісно новий рівень. Тому не випадково глядачі на прем'єрі прийняли нас за москов-

ський балет, і я не вважаю, що це погано.

– Саме тому для постановки балету «Корсар» Львівський театр опери і балету знову звернувся до хореографа Юліани Малхасянц?

– Так, бо вона завжди затребувана, її ім'я знають у Німеччині, Мексиці, Польщі – вона там працює як балетмейстер, постановник та здобула великий авторитет і визнання. До того ж Юліана втілила свою ідею постановки «Корсара» – це масштабна, яскрава, феєрична вистава, яка почала свій шлях на сцені майже 150 років тому, і в ній хореограф зуміла поєднати нове і старе. Тут присутні і новаторство, і збережено деякі фрагменти постановки Маріюса Петіпа.

Театр – не цирк

Ці слова полюбляє казати генеральний директор Львівського театру опери і балету імені Соломії Крушельницької Тадей ЕДЕР, коли йому пропонують купувати цілу низку модерних установок для розмаїтих звукових, світлових ефектів для вистав. Але директор сім разів відміряє, а раз відріже, перш ніж викласти великі кошти на те, що «завантажуватиме» гляда-

ча й перебиватиме гру акторів.

– Театр перш за все – це творення гармонії між артистом і глядачем, а щоб їхні серця зблизили, треба подбати про належні умови – це найновітніші акустичні пристрої, – розповів журналу «Віче» Тадей Олександрович. – Ходіть, я вам покажу, яку модерну акустичну «стіну» ми поставили в театрі, щоб до глядачів долинав кожний звук без спотворення.

З великого арсеналу новітніх акустичних пристроїв Т. Едер обрав той, що стоїть у Карнегі-хол у США. На перший погляд, це ребриста стіна, яка лаконічно й непомітно вписана в інтер'єр зали. Навіть постійні глядачі театру не одразу її зауважили. Зате звук змінився.

– Ось послушайте, – звернувся Тадей Олександрович, зійшовши на сцену, і кілька разів сплеснув у долоні – звук емко наповнив залу. – Я пишаюся, що нам це вдалося. Ось альбом з фотографіями нашого театру і найпрестижніших залів світу, де встановлено аналогічні акустичні системи.

– Є театри, які приділяють багато уваги технічним ефектам на сцені й у такий спосіб впливають на глядача, – продовжує розмову Ігор Храмов. – І це вже цирк, ми ж маємо театр зі своїм художнім обличчям, а для його вираження шукаємо професіоналів балету. Деякі артисти самі до нас приїздять, але для всіх ми проводимо кастинги. Оскільки театр має статус національного, це дає змогу дирекції належно оплачувати працю артистів.

Коли творчість змінює стереотипи класики

– Ігор Валерійовичу, все-таки в балеті «Корсар» використано спецефекти, які ви з директором щойно заперечували...

– Але вони аж ніяк не суперечили ідеї постановки, а, навпаки, підсилили «картинку» й створили неповторну атмосферу, що знайшло відгук у глядачів, – відповів Ігор Храмов. – У всьому треба мати тонке відчуття і міру. У класичному «Корсарі» корабель і його герої гинуть. Ми ж зробили «хепі енд» – корабель впливає в майбутнє і це життєстворює мить. У постановку «Корсара» вклав свою працю наш численний театральний колектив, у ньому не лише артисти балету. Ми всі наче вдихнули струмись свіжого повітря й, попрацювавши над ідеєю цього балету, пропустивши все через себе, віддали – «видихнули» танцем, костюмами, музикою, світлом, звуком, декорацією. Свої таланти виявили диригент Юрій Бервезький, художник Михайло Риндзак, художник костюмів Христина Козак. А дирекція театру, яка вкладає чималі кошти в постановку, сподівається, що вистава розвиватиметься, майстерність акторів зростатиме, вони постійно вноситимуть щось нове й цікаве – саме за таких умов балет проживе не один рік. Бо виконавці головних партій мінятимуться і кожний додаватиме свою неповторну частку творчості.

Справді, саме за таких обставин глядач не скаже, що я вже колись бачив «Корсара», а тому вдруجه не піду. Бо це не статичне кіно – це священне дійство, яке, наче ковток свіжого повітря – об'єми й відчуття неповторні і, зрозуміло, віддача буде різною.

«Українська Уланова» на порозі свого 90-ліття

– У роботі над «Корсаром» брала участь ветеран нашого балету народна артистка України Наталя Слободян, – каже **завідувачка літературної частини Надія ТРУШ**. – На піку слави цю велику артистку називали українською Улановою. З неї писали картини, ліпили скульптури, у 50-х роках вона танцювала в «Корсарі», а сьогодні, незважаючи на поважний вік, працює педагогом-репетитором і передає молоді свій неоціненний досвід.

Наталя Слободян

Балет у нашому театрі має свою історію. Адже 4 жовтня 1900 року, коли відкрився театр, балетної трупи в ньому не було. І загалом не планувалося. Тоді театр призначався для опери, оперети і драми. Звісно, артисти, котрі були задіяні у танцювальних сценах вистав, ані кількістю, ані мистецьким рівнем не могли задовольнити, якби це стосувалося балетної постановки. Цікавим є факт, що на початку двадцятих років минулого століття балетмейстер Олександр Фортунато зібрав необхідну кількість професійних танцівників і 1923 року поставив балет «Лебедине озеро» П. Чайковського, виконавши в ньому партію принца Зіґфірда, а згодом – «Копелію» Л. Деліба та ін. Однак ця балетна трупа довго не проіснувала.

1939 року під час реорганізації ліквідували трупу оперети і створили балетну. Для неї почали шукати фахівців у Москві, Петербурзі, але зашкодила війна. Лише починаючи з 40-х років балетна трупа стала постійною в театрі. За 70 років свого існування вона пережила злети і падіння. Особливо тяжкими були 1990-ті роки. Сьогодні львівський балет у розквіті своїх творчих сил. Усі балетні вистави мають аншлаґ.

Постановку балету «Корсар» А. Адана здійснено за фінансової підтримки депутата Львівської міської ради Андрія Мочарського.

Фото Олени ХРАМОВОЇ.

20 листопада – Всесвітній день дитини. Це свято офіційно почали святкувати 1954 року згідно з рішенням Генеральної Асамблеї ООН, яка звернула увагу всього людства на необхідність досягнення взаєморозуміння з дітьми та забезпечення належних умов їхнього життя.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МИСТЕЦТВ «УКРАЇНА»
НПМ «Україна» **НОВОРІЧНО-РІЗДВЯНІ ВИСТАВИ**
Найкращий подарунок!
з 26 грудня 2012 по 13 січня 2013

ПРОДАЖ ТА ЗАМОВЛЕННЯ КВИТКІВ: 247-23-03